

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» з наступними змінами і доповненнями./ Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. №92. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0288-00>

Науковий керівник: ст. викладач Нізяєва С.А.

Чечіна А.О., доц. Черкасова С.О.

Інвентаризація як основний метод контролю на підприємстві

Однією з основних вимог щодо здійснення бухгалтерського обліку є достовірність його показників. Проте в процесі зберігання і відпуску товарно-матеріальних цінностей, між фактичною наявністю і даними бухгалтерського обліку можуть виникнути розходження, які не піддаються повсякденному обліку, зокрема, в результаті пересортиці, несправності ваговимірних пристрій, помилкових записів, втрати документів, зловживань матеріально відповідальних осіб та інше. У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність у такому способі, який би забезпечив можливість взяти на облік можливі розходження між даними обліку і фактичною наявністю господарських засобів. Це досягається за допомогою інвентаризації, що являється один із головних методів обліку і контролю, який дозволяє забезпечити достовірність показників обліку і запобігти можливим відхиленням. Її проведення дає змогу з'ясувати розходження між даними бухгалтерського обліку та фактичною наявністю, станом і оцінкою активів, власного капіталу і зобов'язань підприємства, перевірити повноту документального оформлення і відображення в обліку господарських операцій, підтвердити реальність показників звітності підприємства.

Динамічність змін бухгалтерського обліку як системи, що супроводжується частою зміною законодавчої і нормативної бази в Україні, зумовлює актуальність дослідження теоретико-методичних зasad інвентаризації та вимагає розробки нових підходів щодо її здійснення.

В економічній літературі вже існує теоретична концепція тлумачення інвентаризації як одного із методів бухгалтерського обліку. Однак слід відзначити, що у трактуванні поняття інвентаризації недостатньо уваги приділяється її контрольній функції. Це зумовлює необхідність дослідження інвентаризації як складової методології обліку і контролю, результати якого дають можливість віднести інвентаризацію до основних методів обліку і контролю.

Статтею 10 Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” установлено, що для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності підприємства повинні провести

інвентаризацію активів і зобов'язань, під час якої перевіряються та документально підтверджуються їх наявність, стан і оцінка. При цьому об'єкти і періодичність проведення інвентаризації визначаються власником (керівником) підприємства, крім випадків, коли її проведення є обов'язковим відповідно до законодавства [1].

Порядок проведення інвентаризацій та відображення по обліку виявлених при інвентаризації розходжень регулюється Інструкцією по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, яка затверджена наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 р. №69 та зареєстрована в Міністерстві юстиції України 26.08.94 р. за №202/412 [2].

До основних завдань інвентаризації слід віднести:

- виявлення фактичної наявності основних фондів, нематеріальних активів,
- товарно-матеріальних цінностей, коштів, цінних паперів та інших грошових документів, а також обсягів незавершеного виробництва в натурі;
- установлення лишку або нестачі цінностей і коштів шляхом зіставлення
- фактичної наявності з даними бухгалтерського обліку;
- виявлення товарно-матеріальних цінностей, які частково втратили свою первісну якість, застарілих фасонів і моделей, а також матеріальних цінностей та нематеріальних активів, що не використовуються;
- перевірка дотримання умов та порядку збереження матеріальних та грошових цінностей, а також правил утримання та експлуатації основних фондів;
- перевірка реальності вартості зарахованих на баланс основних фондів,
- нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, цінних паперів і фінансових вкладень, сум грошей у касах, на розрахунковому, валютному та інших рахунках в установах банків, грошей у дорозі, дебіторської і кредиторської заборгованості, незавершеного виробництва, витрат майбутніх періодів, резервів наступних витрат і платежів [2].

Слід відзначити, що поняття об'єктів інвентаризації як методу контролю значно ширше ніж об'єктів інвентаризації як елементу методу бухгалтерського обліку. Об'єктами інвентаризації можуть виступати і ті, що мають лише натуральний вимірник та не знаходять відображення в балансі та звітності. Прикладами таких об'єктів є: праця і трудові ресурси, природні ресурси та інші об'єкти, що не мають грошового вираження. Суб'єктами інвентаризації є носії прав та зобов'язань – державні інститути, структури та підрозділи, що відповідно до законодавства мають право контролювати діяльність, а також власники та керівники підприємств. Суб'єкт інвентаризаційного процесу делегує свої повноваження інвентаризаційній комісії, яка стосовно суб'єкта є виконавчим або колективним органом. Функції інвентаризаційної комісії наступні: виявлення кількісних та якісних характеристик об'єкту інвентаризації, причин відхилень від заданих нормативних, планових, облікових даних, відповідно до яких може функціонувати об'єкт інвентаризації та її нормативно-правове регулювання [3].

В результаті проведеної роботи можна зробити висновок, що зміст поняття інвентаризації розкривається через мету та завдання, які вона покликана вирішувати. Інвентаризація проводиться з метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності та контролю за збереженням майна підприємства. В свою чергу мета інвентаризації реалізується через сукупність її завдань. Виходячи з цього з метою більш максимального використання товарно-матеріальних цінностей, ефективності управління ними, підприємства повинні мати повну й достовірну інформацію про всі активи, що перебувають у їх розпорядженні. Необхідно передумовою одержання такої інформації служить інвентаризація, саме тому періодичне її проведення на сьогоднішній день являється однією з найважливих складових діяльності підприємств.

Література:

- 1.Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 р. (зі змінами і доповненнями).
- 2.Інструкція “По інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків” від 11.08.94 р. № 69.
- 3.Рогозян Л.Є., Вахлакова В.В. Ревізія і контроль: Навчальний посібник – Алчевськ: ДонДТУ, 2008. – 209 с.

Шкуліпа Л.В.

Бути чи не бути креативному обліку в Україні?

Бухгалтерський облік в Україні набув такого пореформованого «розвитку», що виникло вже п'ять його видів: бухгалтерський, управлінський, фінансовий 1, фінансовий 2, креативний. Питання стосовно останнього стають дедалі суперечливими. На скільки цей вид обліку є небезпечним для національного обліку є метою даної статті.

Вивченням креативного обліку займалися такі науковці як О. Амат, Г. Бретон, Т.В. Барановська, Ф.Ф. Бутинець, К. Ванг, Х. Габріелз, П.Є. Житний, О.А. Заббарова, С.С. Коміскі, Ч.В. Малфорд, С.М. Міщенко, М.Р. Метьюс, Е. Мончинська, М.С. Пушкар, М.Х.Б. Перера, Е. Райс, Я.В. Соколов, Х. Столови, Л.В. Чижевська та ін. Всі вони по-різному тлумачать поняття «kreativnyi oblik» та по-різному відносяться до проблематики його в Україні. Поряд із тим рівень загрози, пов'язаний із поширенням креативного обліку, погребує більш детального дослідження цього явища.